

“Ningú del govern no m’ha trucat per a parlar de salut”

Si tinguéssiu la responsabilitat de dirigir el Departament de Salut, com hauríeu gestionat la presa de decisions per a retallar el pressupost sanitari, atenent les ordres de Madrid de reduir el dèficit públic fins a l’1,3% del PIB?

—Aquests darrers set anys, el Departament de Salut ha anat prenent mesures estructurals que han fet caure la demanda de visites a l’atenció primària d’un 10%. I l’any passat vam prendre dues mesures dures: d’una banda, abaixar el salari dels professionals sanitaris i, d’una altra, rebaixar els preus dels medicaments i racionalitzar la despesa farmacèutica. Els primers mesos del 2011, la factura farmacèutica pública ha caigut d’un 12%.

—Així, no hauria calgut retallar tant el pressupost sanitari?

—Per començar, jo no hauria acceptat de cap manera una retallada del 10% si l’hagués proposat el conseller Antoni Castells, perquè aquesta retallada implica clarament pèrdua de qualitat del sistema.

—En tot cas, creieu que els comptes de sanitat que va deixar ja eren prou austers?

—Enguany es gastaran 500 milions menys que el 2010, perquè enguany les mesures d’estalvi de recepta farmacèutica més les baixades de preu de medicaments tenen una recurrència d’estalvi de 260 milions d’euros com a mínim. I, en segon lloc, la rebaixa salarial tindrà una recurrència d’estalvi d’uns 250 milions d’euros. Per tant, hem començat l’any amb menys 500 milions de despesa en relació amb el pressupost gastat. Per això em dol tant que ens diguin que vam tirar la casa per la finestra. El 2010 vam gastar, efectivament, 850 milions més que el 2009, que corresponen a despesa farmacèutica que ja havíem fet abans que s’apliquessin les rebaixes en el preu. Per cert, la mateixa partida, CiU

Marina Geli i Fàbrega (Sant Gregori, Gironès, 1958) ha estat consellera de Salut els set anys de govern tripartit. Metgessa de professió, és diputada al Parlament de Catalunya i membre de l’executiva del PSC.

la va deixar el 2003 en 1.850 milions d’euros.

—Per tant, una consellera del PSC l’hauria retallat, o no, el pressupost sanitari?

—Amb les actuacions fetes la legislatura anterior, calculem que ja haurí-

em estalviat un 8% del pressupost del 2010, i si haguéssim agafat el pressupost inicial de l’any passat, entre un 3% i un 4%.

—Alguna cosa s’hauria de retallar, això segur.

—Sí, però és un greu error retallar linealment el pressupost a tots els centres, quan n’hi ha que han fet els deures molt més que uns altres, amb la mateixa qualitat però amb més eficiència. El sistema central de resultats permet de saber quins resultats i quins costos té cada centre. Si el PSC fos al govern, no hauria abaixat el pressupost a l’atenció primària, excepte en la partida de receptes, que ja és feta. I, naturalment, no hauria demanat a tots els centres que retallessin un 10% sense tenir en compte cap criteri. L’aplicació del pressupost del 2011 l’hauríem fet en aplicació del sistema central de resultats i de les necessitats del nostre model sanitari.

—El govern diu que es troba obligat a retallar de tot arreu per les pressions de Madrid, que també deu 1.450 milions del fons de competitivitat. De debò que hi ha marge per a no retallar?

—Madrid ens ha de pagar allò que ens deu del fons de competitivitat a curt termini, però també una qüestió que vam deixar oberta: el fons de cohesió en concepte dels desplaçats d’Espanya, uns 50 milions d’euros. Al marge d’això, hi ha més mesures que s’haurien d’aplicar amb urgència perquè signifiquen un estalvi clar, com ara desplegar l’agència de salut pública de Catalunya, donar més pes a la primària perquè racionalitzi la demanda, potenciar el paper dels professionals de la infermeria, aprofitar les dades del sistema de resultats i no abandonar la recerca.

—El conseller de Salut, Boi Ruiz, en començar el seu mandat, va instar els catalans a contractar una mútua privada, entenent que així es descongestionaria el sistema públic. No és una manera d’estalviar?

—És curiós, perquè el senyor Boi Ruiz sap tan bé com jo que un 26% dels catalans tenen una assegurança de salut, però que utilitzen igualment el sector públic. Encara més, la majoria d’aquestes pòlisses són dentals, i de les que no ho són, també la immensa

majoria de la gent utilitzen els recursos públics quan es tracta d'una malaltia greu o una urgència. Tot això ja s'ha estudiat i hi ha xifres que ho demostren. A més a més, és evident que en moments de crisi la gent no es fa una assegurança, més aviat al contrari, se'n donen de baixa. Jo sóc partidària que la gent tingui una assegurança privada perquè és un copagament voluntari, però s'ha generat la percepció que CiU vol fer perdre pes al sistema públic a favor del privat.

—Vós també teniu aquesta percepció?

—No ho crec, tot i que molts ciutadans ho han pensat. I encara que fos cert que CiU vol afeblir el sistema públic per a estalviar, tampoc no resol-dria ni el 2011.

—CiU també va posar sobre la taula la possibilitat de desgravar una part del tram de l'IRPF autonòmic als ciutadans que tinguin mútua privada. Estaríeu disposats a estudiar aquesta mesura si arribés el cas?

—Sí que es pot estudiar. Mai no he defugit aquest debat. Però crec que és un debat d'àmbit estatal, igual com el debat sobre taxes d'ús dels serveis sanitaris, el copagament. Són dos debats d'estat que s'han de plantejar amb calma, perquè no conec cap estat descentralitzat que aquestes qüestions les deixi exclusivament a mans de les regions o els governs autonòmics. Per exemple, estic totalment a favor d'una pòlissa de dentista que socialitzés el preu d'aquest servei, perquè hi ha molta gent que no pot accedir-hi. Això es pot fer a través del copagament a la sanitat pública, o per la via de l'assegurament amb desgravació, perquè tothom pugui accedir al dentista.

—Per tant, estaríeu a favor d'aquesta desgravació?

—Sí, però el problema és que CiU ha muntat un embolic tan gran amb els impostos, les desgravacions i el copagament que si a curt termini es plantejés aquesta desgravació per a mútues privades seria un signe evident que, efectivament, el govern d'Artur Mas vol potenciar la sanitat privada en detriment de la pública.

—De fet, sense que s'hagi aplicat aquesta desgravació, el PSC acusa CiU de voler rebentar el sistema

sanitari català, i preveu una pèrdua de qualitat insostenible de la sanitat pública. Pot ser que des de l'oposició s'hagi generat més alarma social per les retallades d'allò que en realitat pot succeir?

—Les declaracions del conseller Boi Ruiz han estat totalment desafortunades, perquè indueix la ciutadania a pensar que, efectivament, vol potenciar l'assegurament privat. Però a mi em sembla que és un problema de comunicació, tant interna com externa, que en sanitat és sagrada, perquè el sistema només funciona si tens la confiança de les parts i pactes. I Boi Ruiz ho hauria de saber, perquè ell prové de la banda dels qui pactaven abans amb el govern.

—CiU diu que s'ha gastat massa, en sanitat, tot i que el sistema sanitari català és un dels més eficients d'Europa.

—És rotundament fals, que es gasti massa. Si repassem hemeroteca, veurem declaracions del conseller Boi Ruiz assegurant que es gastava poc. El darrer pressupost no el van aprovar des de la patronal que presidia: segons el seu parer era incompatible perquè no s'invertia prou en sanitat. Però, és clar, un no pot ser un dia una cosa i l'endemà una altra de totalment diferent, perquè es genera una gran incoherència de relat. La primera incoherència és haver acceptat aquesta retallada del 10%.

—Voleu dir que tenia alternativa?

—Però en tot cas no pot dir que rebaixant el 10% del pressupost no es perdrà qualitat, perquè sap que és mentida. Si ho accepta, ha de parlar poc i negociar molt. I, sobretot, explicar què pensa fer els anys vinents, no tan sols enguany. Si ens diu què té previst per al 2014, li podem dir com el podem acompanyar el 2011.

—La qualitat de la salut pública perilla?

—Sí. De la manera com plantegen la tisorada, clarament pot perdre qualitat. Conec el conseller, i no crec que vulgui canviar de model sanitari públic. Ara, no sé si a CiU també volen preservar aquest model.

—No n'heu parlat, oposició i govern?

—El dia 9 de març, el PSC vam plantejar una moció, que ja tení-

em pactada i acceptada per tots els partits, per a buscar solucions al finançament sanitari fins a l'horitzó del 2014. Però finalment, CiU ho va rebutjar. Aquell dia vam perdre una gran oportunitat per a blindar el nostre sistema sanitari, i des d'aleshores el govern ha generat una gran desconfiança. Aquí es va acabar el diàleg.

—El conseller no s'ha reunit amb vós?

—A mi no m'ha trucat ningú del govern per a parlar de salut, i —perdoneu que us ho digui— vaig afrontar una vaga de metges i vaig abaixar sous. Ex-

periència en tinc, em vaig passar dues legislatures negociant i pactant amb els professionals sanitaris i el sector. En aquest sentit, puc assegurar que no es va dir als gerents que presentessin una proposta, sinó que se'ls va dir de quins programes havien de retallar. I quan van dir que per a assolir-ho calia fer fora personal, al govern no li va agradar. Tot això s'ha d'aturar políticament.

—**La ministra espanyola de Sanitat, Leire Pajín, va advertir que estudiaria i revisaria les retallades en sanitat que farà Catalunya per a assegurar-se que no es vulnera cap servei**

fonamental i que, si convé, actuarà. Tenint en compte que Catalunya té la gestió transferida, això no és una intromissió en l'autonomia?

—Crec que la ministra volia dir que hi ha un catàleg únic de prestacions a Espanya, aprovat per totes les comunitats, a partir del qual cada territori pot afegir prestacions a càrrec seu. Per tant, penso que el seu missatge era que no es podien reduir prestacions del catàleg bàsic. Però, és clar, en temes de gestió la ministra no s'hi ha de ficar.

—**Un altre problema de comunicació...**

—Sembla que sí.

—**I mentre a Madrid exigeixen a Catalunya una retallada profunda, el PSC critica que es passin les tisores a Sanitat. Pot semblar incoherent.**

—Doncs no ho és, perquè el govern espanyol diu que la Generalitat ha de retallar el dèficit fins a l'1,3% del PIB, però no li diu com. I aquí és on calia fer el debat amb tots els partits que no s'ha fet, potser perquè a tots ens pesa la proximitat de les eleccions municipals del 22 de maig.

Gemma Aguilera